

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.21.051/2021/4.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia előadó bíró

Dr. Puskás Péter bíró

A felperes:

felperes1

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda (cím1.; ügyintéző: dr. Varga Rita Mária ügyvéd)

Az alperes:

alperes1

Az alperes képviselője:

Dr. Stein Barnabás ügyvéd (cím2.)

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 1.Gf.40.170/2020/14.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 3.G.40.075/2020/2.

Rendelkező rész

– A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

– A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 150.000 (százötvenezer) forintban, az alperesét 120.000 (százhuszezer) forintban állapítja meg.

– A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege 2.371.375 (kétfmillió-háromszázhetvenegyezer-háromszázhetvenöt) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A svájci egyéni vállalkozó felperes megbízásából az alperes 2016-ban és 2017-ben haszongépjárműveket szerzett be, és azokat a felperes igényeinek megfelelően átalakította, majd az átalakított járműveket kiszállította Svájcba a felpereshez. Egy gépjármű kiszállítása 400 euróba került.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes keresetében 10.596.770 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[3] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. 40.523.150 forint és járulécai megfizetése iránt viszontkeresetet terjesztett elő. A követelt összegből 23.718.000 forintra vállalkozói díj címén tartott igényt azon az alapon, hogy 2016-ban 125 db, míg 2017-ben 52 db gépjárművet szállított ki a felperesnek, aki a szállítások ellenértékét nem fizette meg. 8.864.100 forintot tárolási díj, 7.730.000 forintot kártérítés, 211.050 forintot vételártartozás címén kért megfizetni.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével részben helyt adott a keresetnek és a viszontkeresetnek. A keresetet 6.780.000 forint és járulécai, míg a viszontkeresetet 211.050 forint és járulécai erejéig ítélte alaposnak és az alperest a felperes részére 6.568.950 forint, valamint járulécai megfizetésére kötelezte. Egyebekben a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. A felek e-mailes levelezése alapján arra következtetett, hogy a felperes a szállítások díját rendezte.

[5] A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a fellebbezett részében részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, az alperes marasztalását 7.885.727 forint tőkére és kamataira felemelte. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az indokolásában kifejtettek szerint a felperes keresete 1.316.777 forint kártérítés és járulécai tekintetében is alapos volt. A viszontkeresetet illetően a tárolási díj, a kártérítés vonatkozásában teljes mértékben egyetértett az elsőfokú ítéletben foglaltakkal.

[6] A másodfokú bíróság 23.718.000 forint vállalkozói díj iránt előterjesztett viszontkeresetet sem ítélte alaposnak. Az érvelése értelmében az alperes okiratellenesen hivatkozott arra, hogy a felperes nem vitatta a kiszállítások mennyiségét. A felperes állította, hogy az elismerten kiszállított és átvett gépkocsik után a szállítási díjat megfizette. Ennek bizonyítására készpénzfizetési számlákat csatolt. A vitatásával szemben az alperesnek kellett volna a viszontkereset ténybeli alapját részletező módon úgy előadni, hogy pontosan mikor, milyen paraméterekkel, milyen alvázszámú, milyen rendszámú és milyen típusú gépkocsit szállított ki a felperes részére, hogy azzal szemben a felperes a saját részletező tényállításait megtehesse és összekapcsolhatóak legyenek az állított kiszállítások az állított teljesítésekkel. A kiszállított gépkocsikat ugyanis az alperes darabszám szerint adta meg, a felperes azonban ezt nem ismerte el teljeskörűen, így szükséges volt az alperes pontos tényállításainak ismerete. A felperes elismerése nem volt teljes körű, ezért nem szolgálhatott az ítéleti döntés alapjául.

[7] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta felhívni az alperest a tényállás megfelelő előterjesztésére. A másodfokú bíróság pótolta ezt, és az alperes vállalta, hogy pontos kimutatást készít, mikor, milyen azonosítóval ellátott gépkocsi szállítási költségét követeli a felperesen. Az alperes nyilatkozatához képest nyílt volna meg a felperes védekezésének a lehetősége.

[8] A másodfokú eljárás során az alperes a Pf.13. sorszámú periratában felsorolta a kiléptetett autókat, feltüntetve mellette a feladót, a vámpapír számát, a gépjármű típusát, alvázszámát, a kilépés dátumát. A viszontkeresetében foglaltakkal ellentétben 2016-ban 112 db, 2017-ben 46 db gépkocsi szállítását állította. Az alperes által csatolt okirati bizonyítékok és a viszontkeresetben előadott tényállítások így ellentétesek voltak. A Pf. 13. sorszámú periratát az alperes a Pf.12. sorszámú végzésben engedélyezett 30 napos határidőn túl terjesztette elő. A bírósági felhívást már a tárgyaláson is megismerte, a tárgyalási jegyzőkönyvet 2021. március 8-án vette át. Ehhez képest a válaszként szánt periratot csak 2021. május 17-én, a következő tárgyalást megelőző napon nyújtotta be. Annak érdekében, hogy a felperes az alperes tényállítására, illetőleg bizonyítékaira hivatkozhasson, a tárgyalás elhalasztására lett volna szükséges, amely az eljárás további elhúzódását eredményezte volna. A másodfokú bíróság ezért a késedelmes nyilatkozattétel tényét a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdése alapján az alperes terhére értékelte és úgy tekintette, hogy a viszontkereset vonatkozásában nem terjesztett elő részletes tényállást.

[9] A rendelkezésre álló adatok alapján a másodfokú bíróság csupán azt tartotta megállapíthatónak, hogy a felperes készpénzfelvételei az esetek többségében igazodtak a részben vitatott alperesi kiszállítások időpontjához, mennyiségéhez, több esetben a következő alkalommal a hátralék pótlása is feltételezhető, így valószínűsíthető, hogy a pénzfelvételek a szállítási költségek teljesítését szolgálták. Azzal a ténnyel együtt, hogy ugyan a felek levelezésében van utalás rendezetlen számlákra, de jelentős összegű követelés a felperessel szemben nem jelenik meg, a másodfokú bíróság a bizonyítékok együttes mérlegelése mellett arra következtetett, hogy a tartozás nem állt fenn a viszontkeresettel érvényesített összegben. A tartozás meghatározása az alperesi tényállítások nem kellő részletessége okán volt lehetséges. Az elsőfokú bíróság viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezése ezért érdemben helytálló volt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[10] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a szállítási költség (23.713.752 forint) és járulékai iránti viszontkeresetnek helyt adó határozat hozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdését, 141. § (6) bekezdését, 206. § (1) bekezdését.

[11] Előadta, hogy a másodfokú bíróság 12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített felhívása nem tartalmazott a jogkövetkezményekre [Pp. 141. § (6) bekezdés szerinti mellőzés terhe] való figyelmeztetést. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás e hiányosságára az ítéletben nem utalt, valamint arra is, hogy korábban minden rendelkezésére álló okiratot becsatolt, a felhívást akként értelmezte, hogy az lényegében bizonyíték-értelmezést segítő tevékenysége volt a másodfokú bíróságnak, ezért önhibáján kívül nem számított a mulasztása esetén a bizonyítása teljes mellőzésére.

[12] Az alperes szerint a másodfokú bíróságnak külön és konkrétan, rövid póthatáridő tűzésével fel kellett volna őt hívnia a mellőzés jogkövetkezményére (Kúria 1/2009. (VI. 28.) PK vélemény 9. pont).

[13] Az alperes álláspontja értelmében a másodfokú bíróság tévesen alkalmazta a Pp. 141. § (6) bekezdését is, amennyiben úgy ítélte meg, hogy a felhívás szerinti bizonyítási eszköz – a korábbi bizonyítékok rendszerező összefoglalása – bevárása a per befejezését késlelteti. Rendszerezhetne volna a már rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, és értelmezhetne volna azokat, ahogyan azt az elsőfokú bíróság – nem támasztva ilyen követelményt – meg tudta tenni. Az eljárás az Sars-Covid '19 járvány közepette zajlott, így a másodfokú bíróságnak különös méltányossággal kellett volna eljárnia. Ezt a terhére meg is tette. A másodfokú eljárás 2020 nyarán kezdődött, ehhez képest a másodfokú bíróság csak a 2021. március 3-ai

tárgyaláson közölte a felhívását. Az eljárás elhúzódását tehát semmiképpen nem ő okozta, ezért is jogsértő a Pp. 141. § (6) bekezdésének alkalmazása.

[14] Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a bizonyítékokat korábban rendelkezésre bocsátotta, a felhívás csupán arra vonatkozott, hogy a másodfokú bíróság részére is érthető módon rendszerezze azokat. A rendelkezésre álló bizonyítékok ennek hiányában is értelmezhetők voltak. A már meglévő adatokat, bizonyítékokat a másodfokú bíróságnak mindenképpen értékelnie kellett volna, és nem nyilváníthatta volna alkalmatlannak a teljes okirati bizonyítást. Az ítéletben kellett volna levonnia annak a következményét, ha az alperesi beadvány a korábbi okirati bizonyítékok egy részét támasztja csak alá.

[15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Álláspontja szerint nem történt eljárási szabálysértés. Az alperes a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal ellentétben pontos felhívást kapott arra, hogy a viszontkeresete érdemi elbírálásához milyen kimutatást kell benyújtania. Már az elsőfokú eljárásban is számos felhívást kapott a viszontkeresete megalapozásához részletesebb tényállás előterjesztésére. A 2019. óta folyó perben két év alatt sem tudta teljesíteni a bírósági felhívásokat. Ez a mulasztás a terhére értékelendő. A perben jogi képviselővel járt el, így tisztában volt azzal, hogy a másodfokú bíróság felhívása milyen jogkövetkezményekkel jár.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé.

Az alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést abban határozta meg, hogy a másodfokú bíróság a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés nélkül mellőzte a Pf.12. sorszámú bírósági felhívásra megtett tényállításait és az azok bizonyítottságára vonatkozó nyilatkozatát, továbbá nem értékelte megfelelően a már rendelkezésre állt okirati bizonyítékokat.

[17] A Kúria – a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint – a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő.

[18] A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

[19] A jelen ügyben a másodfokú bíróság a mérlegelése során figyelmen kívül hagyta az alperes Pf.13. sorszámú beadványában előterjesztett tényállítását, nyilatkozatát. A felperes okirati bizonyítékai és a felek levelezése alapján arra következtetett, hogy a felperes tartozása nem áll fenn a viszontkeresettel érvényesített összegben. Úgy ítélte, hogy kellően részletes tényállás hiányában nem volt lehetséges a felperes tartozásának meghatározása.

[20] A felülvizsgálati kérelemben az alperes alappal hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére, mert a másodfokú bíróság nem vonta mérlegelés alá teljes egészében a tárgyalás anyagát.

[21] A rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye a Pp. 8. §-ában alapelvként rögzített jóhiszemű eljárás. A Pp. 8. § (2) bekezdése a bíróság számára előírja a felek figyelmeztetését a perbeli jogok jóhiszemű gyakorlására azzal, hogy a figyelmeztetésnek ki kell terjednie a rosszhiszemű pervitel következményeire is.

[22] A per tárgyalási szakaszában a jóhiszemű eljárás alapelvét érvényre juttató általános szabályok egyike a Pp. 141. § (2) bekezdése, amelynek alapján a fél a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait – a per állása szerint – a gondos és az eljárást segítő pervitelnek megfelelő időben köteles előterjeszteni. A törvényben meghatározott elvárással ellentétben

álló eljárási cselekmény jogkövetkezményét a Pp. 141. § (6) bekezdése tartalmazza. E jogszabályi rendelkezésben a jogalkotó arra az esetre helyez kilátásba szankciót, ha a fél tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget. Az indokolatlan késedelmeskedés jogkövetkezményét pedig akként szabályozza, hogy a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevárása nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevárása a per befejezését nem késlelteti.

[23] A Pp. 8. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel megfelelően irányadó a tényállítási kötelezettség vonatkozásában is a polgári perrendtartás tájékoztatási kötelezettség szabályainak alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről nyilvánított 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény 9. pontja, amely szerint a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekről történő tájékoztatásnak ki kell terjednie arra is, hogy a kötelezettség elmulasztása esetén a bíróság a fél előadásának bevárása nélkül határoz. Az önmagában nem kötelező erejű kollégiumi vélemény 9. pontját a Kúria tanácsai követik (Kúria Pfv.V.21.122/2020/8., Pfv.V.20.528/2019/4.), ezért az az alsóbb szintű bíróságok számára is irányadó.

[24] A jelen ügyben a másodfokú bíróság a 2021. március 3-i tárgyaláson alappal figyelmeztette az alperest a Pp. 141. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségére, és helytállóan hívta fel a tárgyaláson meghozott 12. sorszámú végzéssel e kötelezettség teljesítésére, mert az alperesnek nem volt kellően részletes sem a tényelőadása, sem a bizonyítékai előadására vonatkozó nyilatkozata, az elsőfokú bíróság pedig elmulasztotta felhívni a szükséges keretben részletes tényállítás, nyilatkozat előterjesztésére, és a bizonyítási teherről, valamint a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről sem adott előzetesen tájékoztatást. A kötelezettsége elmulasztásának jogkövetkezményére azonban nem hívta fel a másodfokú bíróság az alperes figyelmét, ezért nem mellőzhette volna a másodfokú tárgyalás berekesztése előtt már ténylegesen előterjesztett alperesi tényállítást, nyilatkozatot.

[25] Mindezekre tekintettel az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a 141. § (6) bekezdésében foglaltak megsértésére is alappal hivatkozott.

[26] A Pp. 206. § (1) bekezdésének, és 141. § (6) bekezdésének megsértése az ügy érdemi elbírálására lényegesen kihatott, ezért a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdésének megfelelően hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[27] Az új eljárásban a másodfokú bíróságnak az alperes Pf.13. sorszám alatt előterjesztett beadványában foglaltakat is figyelembe véve kell az ügy érdemében döntenie.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[28] 1952. évi III. törvény 3. § (3) bekezdés, 141. § (2), (4) bekezdés, 206. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[29] Ha a bíróságnak a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekről kell tájékoztatnia a felet, a tájékoztatásnak ki kell terjednie arra is, hogy a kötelezettség elmulasztása esetén a tényállítása, nyilatkozata előadásának, bizonyítékai előterjesztésének bevárása nélkül határoz.

Záró rész

[30] A hatályon kívül helyezésre tekintettel a Kúria a felek felülvizsgálati eljárási költségét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt. A Kúria a feleket képviselő ügyvédek munkadíját – a felperesi képviselő esetében áfával – a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg a kifejtett tevékenység munka- és időigényéhez igazodó

mérsékelt összegben. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege 2.371.375 forint.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[32] A végzése ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2022. május 19.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró